

LES NOTES DE VICENT RIPOLL

València queda lluny

Enciclopedia.cat desconeix el lloc —és València— on el 1984 va morir el periodista i escriptor Martí Domínguez i Barberà, nascut a Algemesí, Ribera Alta, el 1908. Durant els més de vint anys transcorreguts d'ençà de la seva mort no ho han pogut escatir, tot i haver-se publicat pòstumament diversos llibres seus, biografies i edicions d'homenatge, i haver-hi un nét famós, també present a Enciclopedia.cat, l'escriptor i biòleg Martí Domínguez i Romero, que segur que ho sap. A l'espai destinat al lloc de la mort, hi apareix un interrogant.

Joan Fuster, empetitit

Lluís Hernández i Sonali (*Descobrint Mercè Rodoreda*, la Galera), catedràtic d'institut de llengua i literatura catalanes, diu que l'any 1962 surt publicada *La plaça del Diamant* "gràcies que un membre del jurat del Sant Jordi (Sr. Petit) va creure en la *Colometa*, i la va recomanar a l'editor Joan Sales". Més endavant diu que van ser diverses persones que van recomanar-la a l'editor, entre elles Joan Fuster. L'única cosa certa és aquesta darrera. Joan Petit va ser precisament acusat públicament —Joan Triadú, a *Serra d'Or*— d'impedir que *Colometa / La plaça del Diamant* obtingués el Sant Jordi. L'únic membre del jurat que va defensar la novel·la —i després va recomanar-la, amb més gent, com Triadú, a l'editor— va ser Fuster. *Descobrint Mercè Rodoreda* obre la col·lecció "La clau mestra" i exhibeix els noms d'un director de col·lecció; d'una responsable de l'edició; d'un coordinador editorial i d'una directora editorial.

Estupefacció

El DIEC2 manté que *estupefacció* —i *estupefacte*, que hi remet— implica admiració: "admiració que voreja l'estupor". Moll, el *Primer diccionari* i el GD62 ja saben que no cal admirar allò que t'ha causat estupefacció, només t'ha de sorprendre molt.

Apareix un inèdit de Martí Domínguez Barberà, una recreació literària de l'esperit profètic d'Isaïes

Martí Domínguez Barberà (1908-1984) es va preocupar per elevar el nivell cultural del laïcat valencià.

L'escriptor i periodista Martí Domínguez Barberà (Algemesí, 1908—València, 1984) era valencià, profundament valencià, i cristià, profundament cristià. A mitjan anys 60, superat el trauma de la dolorosa substitució del diari *Las Provincias*, i impulsat per la necessitat d'eleva el nivell cultural del laïcat, i fer-ho en vernacle, va escriure la narració *Isaïes, profeta de Nadal*, un diàleg entre fe i cultura que transmet la profunditat de l'esperit profètic de l'anomenat primer profeta major. Tot l'esforç literari de l'autor s'adreça a commoure el lector amb la figura gegantina del profeta. Però no va poder assolir aquest objectiu perquè el text restà inèdit. Fins ara. Finalment, *Isaïes, profeta de Nadal* acaba de ser publicat.

L'editorial Denes ha inclòs l'obra en una col·lecció dedicada a l'espiritualitat, "Rent Col·lecció", que s'ha estrenat amb dos títols, el

llibre de Domínguez i *En el món, però no del món*, una selecció de sermons de John Henry Newman (1801-1890), considerat el *pare invisible* del concili Vaticà II. La dirigeix Agustí Colomer, precisament la persona que ha tingut cura de l'edició del llibre de Domínguez Barberà.

Les pàgines d'*Isaïes, profeta de Nadal*, són, considera el curador del volum, riques en imatges. L'autor sintonitza amb el llenguatge simbòlic propi de la profecia per recrear i donar plasticitat al missatge del poeta. I també amb les paradoxes, que reforcen la percepció del caràcter insòlit del cristianisme —un Déu que regna des de la creu— i que contribueixen a donar ritme a la narració.

Quan l'autor escrivia el relat dedicat a Isaïes es trobava, recorda Agustí Colomer al pròleg, a l'inici d'una nova etapa de la seva vida, que coincidia amb uns moments històrics que li resultaven especialment pròxims. D'una banda, la celebració del concili Vaticà II i, d'una altra, la consolidació de l'experiència reeixida del Mercat Comú. Dels progressos i de les aspiracions a la integració europea donaran compte els seus articles a *València fruits*.

La celebració del concili influirà sens dubte, escriu Agustí Colomer, en l'aprofundiment de la consciència de l'Església com a poble de Déu, en la necessitat d'eleva el nivell cultural del laïcat i en la presència de les llengües vernacles en la litúrgia. Els seglars es van moure i van demanar una litúrgia en valencià. Així, el 1965, Vicent Miquel i Diego publica el llibre *L'Església valenciana i l'ús de la llengua vernacle*, i 20.000 valencians, encapçalats per noms il·lustres com el de l'autor, signen el manifest a favor de l'ús del valencià en la litúrgia. En "eixe estol de creativitat" i amb una finalitat pedagògica de formació dels seglars s'emmarca *Isaïes, profeta de Nadal*, "un text que traspua esperança", diu Colomer.

Aquesta joia, com la qualifica Agustí Colomer, veu la llum en el centenari del naixement de l'autor i en el cinquantenari del cèlebre discurs "València, la gran silenciada", que li costà la pèrdua de la direcció de *Las Provincias* i el buit de les autoritats i de bona part de la burgesia valenciana.

Lluís Bonada